

دوره ۱۷ - شماره ۳۶۸
فهرشینه ۱۷ شهریور ۸۹
۲۸ رمضان ۱۴۳۱
۸ سپتامبر ۲۰۱۰

درباره اخلاق و دین

«درباره اخلاق و دین» نوشته لودویگ ویتگنشتاین با تدوین و ترجمه مالک حسینی و بابک عباسی در ۱۰۴ صفحه و شمارگان ۲۰۰۰ نسخه از سوی انتشارات هرمس منتشر شد.

■ ■ ■

مالک حسینی را می‌توان یکی از متخصصان فلسفه ویتگنشتاین در ایران به شمار آورد که در سال‌های اخیر آثار ارزشمندی را نیز در این رابطه به بازار کتاب عرضه کرده است. یکی از کارهای اخیر حسینی که با همکاری بابک عباسی به سرانجام رسیده کتابی است با عنوان «درباره اخلاق و دین» که انتشارات هرمس آن را منتشر کرده است. تلقی ویتگنشتاین از اخلاق و اندیشه‌های او درباره دین و باور دینی با یکدیگر پیوند بسیار نزدیکی دارند و این خود دلیلی شده است تا حسینی و عباسی ترجمه فارسی سخنان این فیلسوف درباره این موضوعات را در کنار هم گرد آورند تا زمینه لازم برای تامل علاقه‌مندان فلسفه‌ی زبان در این باب فراهم شود. «درباره اخلاق و دین» ترجمه متون اصلی مورد رجوع ویتگنشتاین‌پژوهان در بحث از اخلاق و باور دینی و نیز دین را شامل می‌شود که در آغاز هر بخش از این کتاب و در مقدمه مترجم توضیحات مفیدی ذکر شده است و مطالعه آنها پیش از خواندن آن بخش می‌تواند در فهم متن‌های پراکنه باشد. «سخنرانی درباره اخلاق»، «گزیده‌هایی از لودویگ ویتگنشتاین و حلقه وین»، «گزیده‌هایی از نکته‌های گوناگون (فرهنگ و ارزش)» و «درسگفتارهایی درباره باور دینی» بخش‌های مختلف این کتابند که به نفع تأی او را بابک حسینی و آخرین ویرایش را مالک عباسی ترجمه کرده است.

نگته

مهارت‌های اجتماعی

استاد فلسفه دانشگاه کنتاکی آمریکا معتقد است به‌رغم اینکه آموزش مجازی امکانات موثری در اختیار آموزش قرار داده ولی این نوع آموزش نمی‌توانسد مهارت‌های اجتماعی را به مخاطبان خود ارائه دهد. دکتر ایویر لیمین در مورد اینکه سسال تحصیلی جدید فرصتی برای بررسی مبنای آموزش در عصر حاضر است و آیا آموزش مجازی منجر به حذف آموزش سنتنی خواهد شد یا این دو نوع آموزشی می‌توانند در کنار هم همزیستی داشته باشند، گفت: پیشرفت تکنولوژی امکانات زیادی فرآوری امر آموزش قرار داده و شیوه‌های آموزشی گوناگونی با توجه به این پیشرفت قابل تصور است. این استاد دانشگاه تاکید کرد: برای نمونه امروزه شبکه‌های تلفن همراه و موبایل پیشرفت زیادی کرده و مردم حتی از طریق تلفن‌های همراه قادر خواهند بود امور آموزشی را مقرب و بیگیری کنند. از طریق موبایل امروزه شما می‌توانید آموزش دهید. مولف «قدمهای بر لبه‌های تصریح کرد: در دوران میانه» در ادامه تصریح کرد: این موضوع به معنای این است که شما در هر لحظه و در هر جا استاد و مربی آموزشی خود را همراه دارید. ولی محدودیت‌هایی که آموزش کلاسیک دچار آن بود در این فضای بی‌مکان و بی‌زمان از بین رفته است. لیمین یادآور شد: البته اینها نکات مثبتی است که تکنولوژی برای امر آموزش فراهم کرده است. حال با این سوال مواجه هستیم که آیا تکنولوژی همه جنبه‌ها را ایجاد امر آموزش را تکمیل می‌کند و آیا ابزار مناسب برای تمام وجوه آموزشی به شمار می‌رود؟ پاسخ به این سوال منفی است. مولف «تاریخ فلسفه اسلامی» گفت: تکنولوژی به‌رغم اینکه مزایای زیادی در اختیار امر آموزش قرار داده ولی مسائل و موزاری در آموزش کلاسیک وجود دارد که در این شیوه آموزشی وجود ندارد.

مریم کامیاب

تاریخ

مریم کامیاب

بعد از اینکه در روز ۱۷ شهریور سال ۵۷ مردم خد شاه تظاهرات کردند و تعداد زیادی از آنان شهید شدند، امام خمینی (قدس‌سره) با شجاعت، شاه را قاتل مردم ایران معرفی کرد و از مردم خواست با «اهدای خون» به کمک مجروحان بپردازند و از جنگیدن با رژیم شاه دست برندارند. امام خمینی (قدس‌سره) رهبر بزرگ ایران همیشه مانند کوه استوار بود و با سخنان خود مردم را راهنمایی می‌کرد. اگر امام خمینی (قدس سره) در آن سال‌ها مردم را راهنمایی نمی‌کرد، مردم به پیروزی نمی‌رسیدند. میدان شهدا این اسم یادآور شجاعت تمام مردم ایران است. در هر شهری احتمالا میدان شهدا وجود دارد. جاهایی که مردم به دست سربازان شاه شهید می‌شدند را به نام شهیدان نام‌گذاری می‌کردند. مثل میدان شهدای تهران که در آن تعداد زیادی از مردم شهید شدند. آن روز ۱۷ شهریور سال ۱۳۵۷ بود که مردم در میدان ژاله جمع شدند و علیه شاه شعار دادند. سربازان شاه تظاهرکنندگان بی‌گناه را شهید کردند. آن میدان که برپرشدن گل‌های ایران را می‌دید، از آن روز به بعد «میدان شهدا» نامیده شد.

■ ■ ■

واقعه ۱۷ شهریور که به جمعه سیاه معروف شد،به‌واقع کشتار تظاهرکنندگان در محلات فقیرنشین جنوب تهران و همچنین میدان ژاله، توسط نیروهای نظامی ارتش شاهنشاهی گفته می‌شود که در هفدهم شهریور ۱۳۵۷ و در جریان سلسله تظاهراتی که به پیروزی انقلاب ایران در این سال انجامید، رخ داد. تنها چند روز پس از واقعه آتش‌سوزی سینما رکس ایسان در ۲۸ مرداد ۱۳۵۷، دولت جمشید آموزگار که با شعار دولت فضای باز سیاسی روی کار آمده بود، مجبور به استعفا شد و در روز چهارم شهریور، محمدرضا پهلوی به جعفر شریف‌امامی که رئیس مجلس سنا بود و به برخی مخالفت‌ها با ویرت هویدا مشهور بود، دستور داد تا دولتی با شعار آشتی ملی تشکیل دهد. اندکی بعد در روز سیزدهم شهریور، راهپیمایی بزرگ عید فطر در تهیه‌های قیصریه تهران، تبدیل به تظاهرات ضد حکومت شاهنشاهی شد. به دنبال این تظاهرات، ناآرامی‌های دیگری نیز تا روز شانزدهم شهریور به وقوع پیوست. برخی‌ها معتقدند دعوت‌کننده اصلی راهپیمایی روز ۱۷ شهریور روحانی‌ای به نام علامه یحیی نوری بود. این فرد از مبارزین ضدنظام شاهنشاهی بود که به صورت سازمان عمل می‌نمود و ساکن اطراف میدان ژاله بود. اما ناگفته نماند که رهبری امام خمینی بود که شهادت لازم را در حل مردم مسخه‌ور ساخت و رهبری ایشان بود که این تظاهرات‌ها را به پیروزی انقلاب پیوند زد. اما از اولین ساعات صبح روز جمعه، مردم برای شرکت در راهپیمایی و نمازجمعه به امامت علامه یحیی نوری راهی میدان ژاله شدند. غافل از آنکه از ساعت شش صبح، حکومت نظامی توسط فرماندار تهران ارتشبد اعلامی اوبسی اعلام شده و در حال اجراست و اجتمعی بیش از سه نفر ممنوع است. اعلام دیر هنگام حکومت نظامی (ساعت شش صبح همان روز) از دلایل شلغوی این تظاهرات بود. فرماندهان نظامی ابتدا چند بار با بلندگو به مردم خواستند که متفرق شوند و وقتی با بی‌تفاوتی مردم روبه‌رو شدند، به سوی آنان آتش گشودند. گلوله‌باران توسط نظامیان، برای چند دقیقه بیشتر به طول انجامید. به‌گفته‌ای که خبرنگارانی که ساعتی بعد از حادثه به محل رسیدند، فقط با ماشن‌های آپ‌پاشی روبه‌رو شدند که مشغول شست‌وشوی خیابان‌ها بودند. فرمانداری نظامی تهران آمار ۸۷ کشته و ۲۵۰ مجروح را تایید کرد. اما که در این روز بیش از چهار هزار نفر کشته شده‌اند و تعداد کسانی که تنها در میدان ژاله جان باخته‌اند ۵۰۰ نفر است. میشل فوکو فیلسوف فرانسوی که برای پوشش دادن وقایع انقلاب در یک روزنامه ای‌تاپایی به محل حوادث رفته بود مدعی شد که چهار هزار نفر در این روز هدف گلوله قرار گرفته‌اند. دکتر علی امینی طی مصاحبه‌ای آمار کشته‌شدگان را بیشتر از دو هزار نفر اعلام کرده که این موضوع سر و صدای زیادی در محافل وابسته به حکومت نظامی در مجلس برپا ساخت. اما که ننگ ناشی از این جنایت برای همیشه راه مناکره و سازش با دودمان پهلوی را مسدود کرد و مردم را در هدف خود که همانا پیروی از امام خمینی و همچنین برپایی جمهوری اسلامی بود، مصمم‌تر کرد.

■ ■ ■

با گسترش دامنه انقلاب و تظاهرات درمی در شهرهای مختلف دولت جمشید آموزگار مجبور به استعفا شد و

ترجمه روسی «الهیات توحیدی شیعه» علامه طباطبایی منتشر شد

فارس: کتاب «الهیات توحیدی شیعه» نوشته مرحوم علامه طباطبایی با ترجمه روسی آناتاسیا پیووا و توسط بنیاد مطالعات اسلامی در روسیه چاپ و عرضه شد. به گزارش اداره کل روابطعمومی و اطلاع‌رسانی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، «الهیات توحیدی شیعه» اثری است از صاحب تفسیرالمیزان، علامه طباطبایی. این اثر حاصل مجموعه

فارس: کتاب «الهیات توحیدی شیعه» علامه طباطبایی منتشر شد

جلساتی است که با حضور ویلیام چیتیک و سیدحسین نصر برگزارشده است. کتاب مذکور توسط ویلیام چیتیک به زبان انگلیسی آماده شده و زیرنظر و با مقدمه دکتر نصر منتشر شده است. کتاب در سه فصل تنظیم شده که عبارت‌اند از «وحدانیت خدا»، «حاکم و جامعه (براساس عهدنامه مالک‌اشتر)» و«زندگی معنوی: دعا و تضرع».

مریم کامیاب

تاریخ

مریم کامیاب

تاریخ

مریم کامیاب

بعد از اینکه در روز ۱۷ شهریور سال ۵۷ مردم خد شاه تظاهرات کردند و تعداد زیادی از آنان شهید شدند، امام خمینی (قدس‌سره) با شجاعت، شاه را قاتل مردم ایران معرفی کرد و از مردم خواست با «اهدای خون» به کمک مجروحان بپردازند و از جنگیدن با رژیم شاه دست برندارند. امام خمینی (قدس‌سره) رهبر بزرگ ایران همیشه مانند کوه استوار بود و با سخنان خود مردم را راهنمایی می‌کرد. اگر امام خمینی (قدس سره) در آن سال‌ها مردم را راهنمایی نمی‌کرد، مردم به پیروزی نمی‌رسیدند. میدان شهدا این اسم یادآور شجاعت تمام مردم ایران است. در هر شهری احتمالا میدان شهدا وجود دارد. جاهایی که مردم به دست سربازان شاه شهید می‌شدند را به نام شهیدان نام‌گذاری می‌کردند. مثل میدان شهدای تهران که در آن تعداد زیادی از مردم شهید شدند. آن روز ۱۷ شهریور پرس‌وجو می‌کردم، آنها هم می‌گفتند بعد از پیگیری‌های زیاد فهمیدیم که جنازه‌ها را داخل یک گودال ریخته‌اند. خود این مطلب نشان می‌دهد که از قبل برای این کار برنامه داشته چون کندن گودال کار چندان آسانی نیست. بسیاری از شاهدان ماجرا می‌گویند در روز حادثه عمال رژیم افرادی که روی زمین افتاده بودند، مرده و زنده را جمع کردند و می‌برند. من معتقدم جنازه‌هایی که در روز یکشنبه در سالن‌خانه بهشت‌زها وجود داشت افرادی بودند که به منازل اطراف محل حادثه پناه بردند. در کل می‌توان جنازه‌ها را به سه قسمت تقسیم کرد، یک بخش جنازه‌هایی که خود سلاواک در روز حادثه از خیابان جمع کرد، دسته دیگر جنازه‌هایی ناشناسی که در بهشت زهرا وجود داشت و دسته آخر شهدایی که اسم دارند.

امروز ۱۷ شهریور است

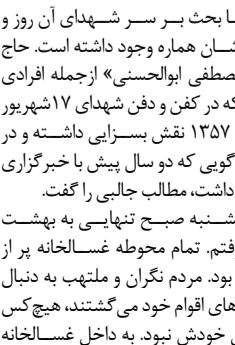
جمعه‌ای به رنگ سیاه

روزی که میدان ژاله به میدان شهدا تبدیل شد

محمدرضا شاه، جعفر شریف‌امامی را که از سران فراماسونری و ۱۵ سال رئیس مجلس سنا بود به قصد کنترل اوضاع، مامور تشکیل کابینه جدید کرد. رژیم شاه با این تغییر و تحول و اعلام سیاست آشتی ملی و احترام به روحانیت، سعی داشت تظاهرات را کنترل کرده و از خشم فرمودند: مردم مسلمان ایران به دنبال برگزاری نماز عید، دست به عبادت ازنده دیگری زدند که آن فریادهای کوبنده علیه دستمایه جبار و چپاولگر برای که با داشتن حکومت عدل الهی است که کوشش در این راه از اعظم عبادات است و فدایی‌دان در راه آن سیره انبیا عظام خصوصاً نبی‌اکرم اسلام(ص) می‌گردند. بزرگ او امیروممتنان(ع) است… ولی عظیم‌النسان ایران! نهضت خود را ادامه ده و هرگز سستی به خود راه ندهد که نمی‌دهید. مطمئن باشید به امید خدا پیروزی و سرفرازای نزدیک است. امام خمینی(ره) در این اعلامیه از تشییان را برادران خود خوانده و خواستار احترام بیشتر به آنان شدند و فرمودند: ای سربازان غیور که برای وطن و کشور خود فداکاری می‌کنید، به پا خیزید، دلت و اسارت بس است. پیوند خود را با ملت عزیز استوارتر کنید. تظاهرات روز عید فطر زمینه‌ای برای تظاهرات ۱۶ شهریور گردید. در این روز راهپیمایی بزرگ تهران انجام شد. ابتدا ماموران کوشش کردند که جلوی تظاهرات کنندگان بایرند و چون توفیقی نیافتند چند نیز به دنبال جمعیت به حرکت درآمدند. راهپیمایی و تعطیل عمومی شانزدهم بهمن شهریور به واسطه اعتراض مردمی به جنایات رژیم و کشتار مردم در روزهای پیشین بود. ماموران رژیم از شب قبل در میدان‌های مهم شهر مستقر شده و آماده حرکت درگیری با تظاهرکنندگان بودند. هرگونه از قیصریه آغاز شد و به طرف میدان آزادی ادامه یافت. در این راهپیمایی شعارهای خمینی رهبر ماست، ایران کشور ماست، برادر ارتشی چرا برادر کنی، مسلمان به پاخیز برادرت کشته شد شهید آزادی ادامه خود پیدا کنند و گروهی روی زمین دراز کشیده بودند و رگبار مسلسل‌ها اجازه حرکت به ایشان نمی‌داد. صحنه و ناله و فریاد با صدای گلوله در هم آمیخته بود و بوی خون و دود و باروت همه جا به مشام می‌رسید. با نزدیک شدن ظهر به عصر میدان ژاله یک اینک واقعا به میدان شهدا تبدیل شده بود. در هاله‌ای از سکوت مرگبار فرو رفته. در حول و حوش میدان آنچه به چشم می‌خورد، جنازه شهدایی بود که در صحنه نبرد نابرابر هسنادی پای مانده و عظیم که هر گوشه‌ای از میدان را گلگون کرده بود. رژیم تعداد کل شهدای ۱۷ شهریور ۵۸ نفر و مجروحان این فاجعه را ۲۰۵ نفر اعلام گراشت و جمع شهدای و عظیم مردم تهران را نقشه خارجی اعلام کرد. شمار دقیق قربانیان مظلوم حادثه ۱۷ شهریور در میدان شهدا و خیابان‌های اطراف، هیچ‌گاه مشخص نشد، اما این رقم از چهار هزار نفر افزون‌تر بود و یکی از بزرگ‌ترین فجایع تاریخ انقلاب در جمعه سیاه اتفاق افتاد.

اما بحث بر سر شهدای آن روز و تعدادشان همواره وجود داشته است. حاج آقا «مصطفی ابوالحسنی» ازجمله افرادی است که در کفن و دفن شهدای ۱۷شهریور سال ۱۳۵۷ نقش بسزایی داشته و در گفت‌وگویی که دو سال پیش با خبرنگاری فارس داشت، مطالب جناب‌ای را گفت. یکشنبه صبح تنهایی به بهشت زهرا رفتم. تمام محوطه غسل‌خانه پر از جنازه بود. مردم نگران و ملتپه به دنبال جنازه‌های اقوام خود می‌گشتند،هیچ‌کس درحال خودش نبود. به داخل غسل‌خانه

جمعه سیاه به واقعه کشتار تظاهرات کنندگان در محلات فقیرنشین جنوب تهران و همچنین میدان ژاله توسط نیروهای نظامی ارتش شاهنشاهی گفته می‌شود که در هفدهم شهریور ۱۳۵۷ و در جریان سلسله تظاهراتی که به پیروزی انقلاب ایران در این سال انجامید، رخ داد

مریم کامیاب

مریم کامیاب

آزمون کتبی پذیرش دانشجوی دکترای فلسفه غرب

آزمون کتبی پذیرش دانشجوی دکترای فلسفه غرب در موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، روزهای شنبه و یکشنبه ۲۰ و ۲۱ شهریورماه برگزار می‌شود. به گزارش روابطعمومی موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، آزمون کتبی پذیرش دانشجوی دکترا در فلسفه غرب، روزهای شنبه و یکشنبه ۲۰ و ۲۱ شهریورماه (حتی در صورت اعلام تعطیلی این دو روز از سوی هیات دولت) برگزار می‌شود. این آزمون از ساعت ۹ تا ۱۳ از روزهای شنبه ۲۰ و یکشنبه ۲۱ شهریورماه برگزار می‌شود.

پاورقی — ۱۲

سرگرم کار در مغازه

اولین روزهای پس از کودتا، وقتی به سوی مغازه می‌رفتم، دیدم بر مغازه‌ها و حتی بر چهره آدم‌ها گرد غم نشسته است. فروشندگهایی را می‌دیدم که درون مغازه‌هایشان بلا تکلیف به روی صندلی نشسته‌اند. آنان مثل سال‌های قبل هر لحظه تکیده و تکیده‌تر می‌شدند. من روزبه‌روز با حرفه حلواپزی بیشتر آشنا می‌شدم. برای یاد گرفتن این کار باید دقت می‌کردم. به‌طور کلی حلوا را یا با شکر می‌پختند یا با شیره.

مغازه حلواپزی دو قسمت بود، یک قسمت عقب که به پختن اختصاص داشت و دیگری قسمت جلو که مخصوص فروش بود. سه – چهار کوزه کوچک و بزرگ زمینی هم داخل مغازه بود، با چند دیگ بزرگ که به آنها پاتیل می‌گفتند و دو سه کفچه دسته بلند و دسته کوتاه و سه چهار ملاقه کوچک و بزرگ و تعدادی دس و مجعه و سینی گرد و مقداری سوخت کوره که تکه چوب، تراشه نجاری، هیزم، شیشه و قراپه بود، با چند خبک شیره و روغن، پیت‌های روغن کنجد، گونی‌های بادام و شاهدانه و مغزپسته و کنجد و مغزگردو با آرد و شکر و زعفران. حلوای شیره‌ای از حلوای شکری ارزان‌تر بود، چرا که تولیدش هم برای ما ارزان‌تر تمام می‌شد.

شیره علاوه بر کار پختن و درست کردن شربت – مثل مربا و سر که شیره – به کار قاتیق افراد کهم‌رآمد هم می‌آمد که در انواع مختلف ناخورش، می‌شد خالی آن را با نان بخورند. از ترکیب شیره و ارده قاتیق به اسم ارده‌شیره درست می‌شد. اگر با ماست قاطی می‌شد، شیره ماست درست می‌شد.

شیره، سرکه شیره، سکنجبین نیز جز محصول‌های مغازه پدرم بود که خرده و کلی می‌فروختیم. فروش مغازه بیشتر در زمستان‌ها بود که تقریباً سه تا چهار تا از پاتیل‌های مغازه به کار می‌افتاد.

تابستان‌ها هم بیکار نمی‌ماندیم و سرکه شیره و سکنجبین می‌پختیم. چه بسیار خانواده‌هایی پیدا می‌شد که با ۱۱، ۱۰ سر عائله، تنها یک سیر یعنی یک استکان سرکه‌شیره قاتیق نان‌شان بود. سکنجبین بیشتر در میهمانی‌ها استفاده می‌شد، چون گران‌تر بود.

ارزان‌ترین حلوا، حلوا جوزی بود که مصالح‌اش آرد و شیره بود و به قیمت ارزان که فروش می‌رسید و مشتری‌اش، بیشتر کارگرا و روستایی‌ها و بچه‌های فقیر بودند که فقط می‌خواستند دهنی شیرین بکنند. اما «ماما جیم‌جیم» هم نوعی حلوا بود که با شاهدانه درست می‌شد. مخلوطی از آرد و شیره که با شاهدانه پوداده درم می‌آمیخت و بعد از روز دادن، آن را در پاتیل‌های مخصوص روی سینی مخصوصی پهن می‌کردیم و نکته‌که برای فروش پشت پیشخوان می‌گذاشتیم. فروش هم این‌طور بود که اول به وسیله حلقوی دم پهن و سنگی بر روی چاقوی دیگری زده می‌شد و بعد با دست سنگ در چاقوی که حلوا در کف دست بود به رویش کوبیده شده، به قطعه‌های کوچک و کوچک‌تر درمی‌امند پس از آن به ترازوی می‌گذاشتند و می‌دادند و به دست مشتری. حلوای ارده که از ارده و شیره با ارده و شکر می‌ساختیم و مقداری از آن را به مغزسته مخلوط می‌کردیم و حلوا کنجدی نیز جزو حلواهای خوب ما بود که در هر حال مغزسته خشک خودشان را داشت.

در مغازه حلواپزی سرم به کار مشغول بود و روزبه‌روز به‌طور ناخودآگاه از بازی و درگیری فاصله می‌گرفتم. من بیشتر در مغازه پدرم بودم، گاهی وقت‌ها هم به مغازه شوهرخوهرم می‌رفتم.

به کار کردن عادت کرده بودم. هرچند بعضی روزها خیلی خسته می‌شدم. در این روزها بارش برگ از شاخه درختان چنار در کوچه و خیابان، آغاز مدرسه را خبر می‌داد.

آنج که چند روز از کودتا می‌گشت و زاهدی نخست‌وزیر شده بود. او برای ایجاد محیطی آرام، دست به حبس و تبعید آزادبخواهان زده بود. وقتی همه پس از سه روز مصدق خود را تسلیم کرد، او با احترام با او برخورد کرد.

زاهدی برای اینکه انهام عمومی را به خود مشغول کند، در نخستین گفت‌وگوی مطبوعاتی‌اش خیلی با ادب و احترام از آیت‌الله کاشانی و مصدق حرف زد. حتی وعده داد که مصلحتی بر یادگاهی علنی محاکمه خواهد شد و در ادامه گفت: «این دولت، قیام ملت ایران را برای اجرای ملی کردن نفت ادامه خواهد داد».

زاهدی برای آرام نگه داشتن مردم، سعی کرد کابینه‌اش را از اشخاص خوش‌نام که مقبولیت عام داشتند، تشکیل دهد. این حرکات زاهدی طرفداران مصدق را فریب داد و موجب بدتر رهبران نهضت ملی یک به یک خود را شوک زاهدی هم دستور داد که با مخالفان با خشونت رفتار شود.

زاهدی سعی کرد با آیت‌الله کاشانی و طرفدارانش ارتباط برقرار شود. اما آیت‌الله کاشانی همچنان از دولت جدید دوری می‌جست. شامه در حالی بر پشت در فرودگاه منتظر او بودند. شعبان بی‌مخ در رکاب اعلی‌حضرت تاجدار بود و با جیبی روپاز که پرچمی بر آن نصب شده بود، جلوی رولرویس ضدگلوله شاه حرکت کرد و او را تا کاخ رساند. شاه به تهران برگشت و بر اریکه قدرت تکیه زد. اما شاهی که برگشت با شاهی که فرار کرده بود خیلی تفاوت داشت.

گفتار

مدرس ساید پرش‌های دانشجویان را جدی بگیرد

استاد معارف با این دانشکده الهیات دانشگاه تهران معتقد است، استاد دانشگاه باید پرش‌های دانشجویان را جدی بگیرد؛ هرچند باید مواظب باشد که این پرش‌ها به جدل نینجامند. دکتر نتقانی حبیبری در مورد اینکه آیا مطالعه است و مقالاتی در حوض در کلاس یادداشت می‌کنند و آیا پس از کلاس چیزی به آنچه قبل از کلاس نگاشته‌اید می‌افزاید، گفت: من کم و بیش خیلی نمی‌توانم بگویم که قبل از کلاس مطالبم را یادداشت می‌کنم ولی قبلیش مطالعه می‌کنم. اینکه موارد استثنایی پیش بیاید که نتوانم مطالعه کنم، اما بیشتر مواقع قبلیش مطالعه می‌کنم و حین کلاس هم که بحث و گفت‌وگو می‌شود هم سوال و زمانی هم که آدم حرف می‌زند نکات تازه‌ای ممکن است به ذهنش برسد و بعد از کلاس هم مطالعه است و کتاب‌ها یا مقالاتی در همان حوزه خوانده است. ی‌ا اینکه درس‌هایش را از پیش مطالعه کرده است و بدین جهت خیلی خوشحال می‌شوم. منتها همیشه باید مواظب باشم که این پرش‌ها و گفت‌وگوها به جدل نکشد. وی افزود: دیگر اینکه وقت کلاس را نگردد. خب بالاخره ما یک حجم درسی هم داریم که باید در کلاس قائل شود. بعضی اوقات این سوال‌ها و گفت‌وگوها به جایی می‌کشند که ممکن است همه وقت کلاس را بگیرد و تازه برای بعضی از دانشجویان هم می‌تواند جالب نباشد. این است که در عین حال که پرش دانشجویان مهم است یک مقدار مراقبت هم می‌خواهد، چرا که محدودیت زمانی در کلاس‌ها دارد. این محقق و پژوهشگر در مورد اینکه آیا آثار قلمی شما از تدریس‌هایتان به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم تأثیر پذیرفته‌اند نیز اظهار داشت: بیشتر آثار من که منتشر شده چون بیشتر تصحیح متون است خیلی به کار می‌آید. کاری ندارد اما از کارهایم در سر کلاس استفاده می‌کنم. یعنی کار تصحیح است که منم در درسی که می‌دهم اطلاعاتی را ممکن است به من بدهد. هرچند از کتاب‌هایی نباشد که تصحیح کرده‌ام ولی از نوشته‌هایم استفاده می‌کنم.